

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Székely Miklós

Cím:

Az egész fővárost fűteni lehetne a termális vizekkel

Forrás:

Új Magyarország

Bp
(Hely)

1944. III. 24.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

662.6

Hely

Idő

"1944"

Személy

He

Fűtött kazánon járnak Budapest lakói, mondja a nyugalomba vonuló Pávai-Vajna főgeológus

Az egész fővárost fűteni lehetne a termális vizekkel

Üllő, március hó.

Üllőtől négy kilométernyire egy tanyán találtuk meg Pávai-Vajna Ferenc főgeológust, aki érdemekben gazdag munkásság után most vonult nyugalomba 58 éves korában. Eppen egy gyümölcsfa tetején dolgozott, onnan kiáltotta kedvesen felénk:

— Ez az én kis birodalmam. Ez a harmincholdas gyümölcsös. Az idén legalább ezer fát nyestem meg ezen a kis területen. Idejöttem nyugalomba, újságot nem olvasok, rádiót nem hallgatok, csak a természetnek élek.

Pávai-Vajna Ferenc főgeológus tudva levően szép eredményeket ért el Hajdusoboszlón, Karcagon és Debrecenben, az itt fűrt kutak adták a csonkaország első iparilag is felhasználható földgázát és táplálják a máris nagy hírű fürdőket. Pávai-Vajna csinálta meg a főváros szívében a már híres Juventus- és Attila-forrásokat és ezzel új életre keltette a lebontásra ítélt Rudas-fürdőt. Oroszlánrésze van a többi tabáni új gyógyforrás felkutatásában is. A városligeti második kút fű-

rásával lehetővé tette a Széchenyi-fürdő vízellátását s forró vizének egyrésze a fürdő fűtésére is szolgál, mint a szolnoki fürdő és szálloda esetében is. Alig van magyar geológus, aki az országban személyesen nagyobb területet térképezett volna geológiailag, mint ő, így fővárosunk környékén is számos ismeretlen kőzetet és geológiai alakulatot talált.

Beinvítal a, tanyaházba Pávai-Vajna Ferenc s aztán ezt mondja:

— Hát igen, ennek az évnek elejével nyugdíjazásomat kértem, mert már tavaly télen is sokat betegeskedtem és sajnos a szív működésem sem kielégítő. Most kisgazdaságom van, a jó paraszti munkában kissé kipihenem életem fáradalmait. Serdülő gyermekkorom óta dolgoznom kellett, hogy tanulhassak. Noha igazolt dupla prédikátumú, ősi jogú székely főnemes ivadék vagyok, a magam erejéből lettem az, aki vagyok. Mindig büszke vagyok arra, hogy Budapest határát 1906-ban egy érettségi bizonyítvánnyal és tíz koronával léptem át. Abból végeztem az egyetemem

és szereztem kicsi vagyonomat, amelyből meg tudnék élni akkor is, ha nem volna nyugdíjam. Legfeljebb több fizikai munkát kellene végeznem.

— Legutóbb hol dolgozott a főgeológus úr?

— A legutóbbi években még a máramarosi és háromszéki havasokban végeztem hivatalos geológiai felvételeket. Nem gyerekjáték ez az én koromban és az én testsúlyommal. Ezer és kétezer méter magasság közt nagyszerű a levegő, de köztudomású, hogy kevés az út és ami van, arról jobb nem beszélni. Hiszen tudjuk, hogy az esztenák nem komfortos szállodák és a szakácsaik sem Gundelnél szabadultak fel...

Aztán munkásságáról beszél:

— Az erdélyrészi földgázkutatótást csináltam végig az első világháború előtt. Aztán a Muraközben és a máramarosi tiza-völgyben, Alsó- és Felsőausztriában, Délfranciaországban, Horvátszlavóniában, Olaszországban, a Dunántúl, majd a visszacsatolt Felvidéken és az erdélyi ré-

szeken dolgoztam. Főcélom mindig a földgázpetróleumkutatás volt, csak az Alföldön és az olaszországi Toscanában nyomoztam termális hévizek után. A harmadkori földrétegeknél fiatalabb földrétegek gyűrődöttségét előttem sehol senki sem mutatta ki. Ma is vannak, akik nem hiszik, pedig 27 esztendővel ezelőtt írtam le első megfigyeléseimet, amelyeket több külföldi tankönyv már rég át is vett. Nem szígyenlem, hogy amikor először vízbányászatról, nemesgázbányászatról, hőenergia-bányászatról beszéltem és írtam, bizony sokan megmosolyogtak. Pedig ma is veszendőbe megy napi sokmillió liter forró termális vizünk, amellyel lakásokat és iskolákat fűthetnénk és milliókat jövedelmező téli kertészetet rendezhetnénk be. Budapest lakói tulajdonképpen fűtött kazánon járnak ezer éve. Az egész Alföld alja is fűtött kazán, tele van termális meleg vizekkel.

— Hogy látja ennek gyakorlati megvalósítását a főgeológus úr?

— Ezeket a vizeket fűtésre fel lehetne használni, egész Budapestet lehetne fűteni, egyrészt pedig át lehetne változtatni vilamos energiává. A télikertészetet fel tudnánk használni primőr virág- és gyümölcs-tenyésztésre. A belgák, annak ellenére, hogy szénrel fűtenek, üvegházakban szőlőt termelnek és februárban szüretelnek.

Nálunk az egész várost lehetne ezekkel a meleg vizekkel fűteni, mint ahogy például Szolnokon ilyen meleg termális vízzel fűtik a szállodát, a színházat és más épületeket. Egyes tudósok vétót kiáltanak ezzel a tervvel szemben, mert azt hiszik, elapadnak a régi budai hőforrások. Ezzel szemben az a tényállás, hogy kilenc új kutat fúrtunk a budai hőforrások közelében s még a leggyengébb sem apadt el, holott a régi kutak már a harmadkorban kezdtek el buzogni.

— Mi volt pályájának a legértékesebb sikere?

Gondolkozik, majd így szól:

— Nagyon boldog voltam, amikor a múlt évben a magyar földtani társulat hidrológiai szakosztálya az én eredményeimet honorálta az első Schafarzik-emlékéremmel a hajduszoboszlói, karcagi, debreceni, szegedi, szolnoki és a fővárosi Juventus-, Attila-, Magda-, Szent István-forrásoknál elért sikereimért.

Elneveti magát:

— Bizony, szeretnék üszteletjegyet kapni ezekbe a fürdőkbe, hogy munkáimban szerzett reumámat gyógyíthassam. A forrásokat én fúrtam és mégsem kaptam oda szabadjegyet...

Ezután így folytatja:

— Tudja, a magamfajta verselő, nótázó ember érzékeny kissé, pláne, ha ősi magyar fajtájának utolsó férfi sarjadéka... Mindig dühbe gurultam, ha az emberek nem szerették azt, amit azért csináltam, hogy nekik használjon. Bántott az is, amikor egy szókimondó főnököm egyszer így fakadt ki: „Igen, minden ujság veled van tele, de rólunk senki sem beszél.“ Hát én nem tehetek arról, hogy dolgoztam és így a munkám ujságba került. Nekem egy szerencsétlen, hivatalos beosztás miatt húsz esztendeig kellett várnom, amíg a hatos rendfokozatból az ötödikbe jutottam.

Na dehát nem akarok panaszkodni, itt vagyok ezen a kedves kis tanyán, gyógyulok, felejték, s két kedves kutyám, a Bodri meg a Pulik sok mindenért megvigasztalnak...

— Milyen tervel vannak?

— Még egy dolgot szeretnék megérni: meg akarom csinálni székely fajtámnak a Székelyföldön a természetes meleg borvizet, amit még nem tártak fel. Háromszéki ősi földünkön, Páva és Vajnafalva környékén akarom megtalálni ezt a borvizet. Tudvalevő ugyanis, hogy a melegített borvíznél elszáll a szénsav. Ellenben ha természetes melegvizet találok, annak sokkal nagyobb a gyógyító ereje. Ezt akarom még adni szülőföldemnek, Háromszéknek...

Díószeghy Miklós